

Govor prvog zamjenika visokog predstavnika, Larry Butlera u Centru za obuku za učešće u operacijama podrške miru

Kada sam se prije godinu dana obraćao ovoj grupi ukazao sam na «transformaciju koja će uticati na ovu zemlju na način koji će umnogome prevazilaziti postojeće okvire njenog vojnog ustrojstva», i tom prilikom sam rekao da se oficiri koji učestvuju u Centru za obuku za učešće u operacijama podrške miru nalaze na «samom čelu» ove transformacije.

Godinu dana kasnije, odlučno se krenulo naprijed sa transformacijom i vi se i dalje nalazite na samom čelu ovog procesa.

- Prije godinu dana priželjkivali smo situaciju u kojoj će jedinstvene Oružane snage BiH djelovati pod komandom jedinstvenog Ministarstva odbrane. Danas, mi *jesmo* u toj situaciji.
- Prije godinu dana s nestrpljenjem smo očekivali da vidimo koje su to mogućnosti i koji su to izazovi s kojima će se BiH suočiti ako, i kada, započne pregovore o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom. Danas, mi se *suočavamo* sa tim izazovima i tek smo na samom početku u pogledu ostvarivanja svih mogućnosti koje otvara ovaj proces.

Ove dvije dalekosežne promjene – ujedinjenje i modernizacija Oružanih snaga, i početak pregovora o stabilizaciji i pridruživanju – koje su se desile u sklopu poslijeratnog oporavka Bosne i Hercegovine i njene tranzicije u prosperitetnu tržišnu demokratiju nisu plod slučajnosti, i zapravo su međusobno povezane.

Potpuno profesionalizirane oružane snage pod demokratskim vodstvom države predstavljaju evropsku normu. U dogledno vrijeme nadamo se da će uspješno stvaranje i održavanje moderne odbrambene strukture donijeti Bosni i Hercegovini članstvo u Partnerstvu za mir. Drugim riječima, napretak koji je ostvaren u proteklih nekoliko mjeseci je usklađen, *i sastavni je dio*, ukupnog iskoraka koji je BiH napravila u pravcu sve veće i veće integracije u evroatlanske strukture.

Ipak, modernizacija oružanih snaga nije jednostavno samo jedna u nizu reformi koja se može označiti kao završena, a koje doprinose vraćanju BiH u porodicu evropskih država.

Oružane snage imaju poseban i dubok značaj za građane Bosne i Hercegovine, možda čak i puno veći značaj od onoga koji građani uobičajeno dodjeljuju drugim institucijama (Kada ovo kažem obraćam se prvenstveno onim pojedincima među vama koji su u sastavu Oružanih snaga BiH, ali ova misao se, naravno, jednako odnosi i na druge pojedince među vama koji dolaze iz oružanih snaga drugih zemalja u regionu).

Oružane snage predstavljaju zemlju, i to na veoma opipljiv način.

Ukoliko su Oružane snage efikasne i efektivne, time ne ispunjavaju samo svoju predodređenu ulogu zaštite sigurnosti BiH, već takođe mogu na različite načine odražavati i podržati napredak koji je zemlja ostvarila u poslijeratnom oporavku i tranziciji.

Vi uistinu predstavljate Bosnu i Hercegovinu.

Vaš uspjeh će se tumačiti kao uspjeh ove zemlje. Zbog toga je od ključne važnosti da vi uspijete.

Ovdje se radi o nečemu što uveliko nadilazi običnu simboliku.

Ovim se direktno utiče na operativne i administrativne okolnosti pod kojima djelujete.

Prošle godine, konačno je ukinuta obaveza služenja vojnog roka. Danas, po prvi put u svojoj historiji, Bosna i Hercegovina ima potpuno profesionalne oružane snage.

Ovo zahtijeva temeljnu promjenu razmišljanja kako u okviru samih Oružanih snaga tako i u društvu uopće.

U periodu primjene opće vojne obaveze, na pripadnost u Oružanim snagama se gledalo kao na opterećujuću obavezu koju treba *izdržati* – *najmanje* produktivnu fazu u obrazovanju mladog čovjeka – i konačno, kao na obavezu koja je često predstavljala prepreku mladom čovjeku da prihvati prilike za usmjereniju i korisniju obuku i usavršavanje.

Stoga, ne treba biti iznenađujuće to što se na uniformu nije uvijek gledalo kao na simbol integriteta i uspjeha, već često kao na simbol uglavnom besmislenog i neproduktivnog zalaganja (ili zapravo, nedostatka zalaganja!)

Kako se uloga i priroda Oružanih snaga bude mijenjala u periodu u kojem se više ne primjenjuje opća vojna obaveza, tako će se mijenjati i ugled koji Oružane snage uživaju među građanima. Vremenom može doći do toga da će se oružane snage smatrati uglednim, pouzdanim i pozitivnim dijelom života ove zemlje.

Šta ovo sve znači za one među vama koji su se odlučili za službu u oružanim snagama?

To znači da ste preuzeli izuzetno veliku odgovornost s obzirom da vaša karijera ne predstavlja obavezu koja se ne može izbjeći, već se radi o vašem pojedinačnom životnom izboru. Vi *imate odgovornost* prema uniformi koju nosite.

To takođe znači da društvo uopće, a pogotovo oružane snage, imaju veoma jasne obaveze prema vama.

Vi se sada nalazite na početku karijere o oružanim snagama i vi ćete biti osnov novih oružanih snaga. U tom kontekstu,

Oružane snage vam moraju ponuditi mogućnosti napredovanja u karijeri koje postoje u drugim organizacijama, kao što su npr. mogućnosti koje se nude u glavnim korporacijama.

Oružane snage vam moraju ponuditi prilike za akademsko i stručno usavršavanje, što znači da ćete ukoliko se nakon deset ili petnaest godina službe odlučite na povratak civilnom životu sa sobom ponijeti i sposobnosti koje vam omogućavaju da na pozitivan i specifičan način doprinesete daljem razvoju Bosne i Hercegovine.

Ovaj koncept je sasvim u skladu sa potpuno različitom vojnom doktrinom koja predstavlja trenutni osnov za djelovanje Oružanih snaga BiH.

Odgovornosti Oružanih snaga nisu više ograničene samo na odbranu teritorije.

- U okviru nastojanja BiH da se priključi Partnerstvu za mir i da ostvari punopravno članstvo u NATO-u, fokus će, što je i sasvim prirodno, biti na efikasnom učešću u strukturama pod vodstvom NATO-a koje su zadužene za *kolektivnu* odbranu – s tim da će ovo učešće zahtijevati visok stepen tehničke i operativne opremljenosti.
- U isto vrijeme, kako BiH počinje aktivnije učestvovati u međunarodnoj diplomatiji sposobnost ove zemlje da organizuje vojne jedinice u operacijama podrške miru i humanitarnim operacijama će se postepeno morati podići na viši nivo – dakle, i u ovoj oblasti će biti potrebne specijalizirane i visoko razvijene sposobnosti u okviru Oružanih snaga.

Tako da ovdje postoji prirodna sinergija.

Zemlji su potrebne visoko razvijene sposobnosti koje vojni oficiri mogu donijeti svojim povratkom u civilnu radnu snagu. Iste ove sposobnosti su potrebne oružanim snagama kako bi obavile sve zahtjevnije i složenije zadatke koji se postavljaju pred njih.

Vi ste ti koji trebate steći ove sposobnosti, kao oficiri i kao građani ove zemlje.

Ovom prilikom izražavam svoju zahvalnost general brigadiru Henning Larsenu, pukovniku Paul Kellettu i osoblju Centra za obuku za učešće u operacijama podrške miru na poslu koji ovdje obavljaju. Ovaj posao je u srcu napora na modernizaciji i profesionalizaciji Oružanih snaga da bi se njenim pripadnicima omogućilo sticanje potrebnih sposobnosti za učešće u ključnim prekomorskim operacijama.

Oružane snage su sada u potpunosti integrisane u profesionalni život u BiH. Vi ste angažirani u rukovodnim, tehničkim i operativnim aktivnostima koje se mogu uporediti sa istim tim aktivnostima koje se obavljaju u ostalim velikim organizacijama. U vašem konkretnom slučaju, ove operacije su ključne za *sigurnost*, kao i za dobrobit ove zemlje.

Vaša uniforma komanduje respekt zbog onoga što predstavlja, a to su profesionalne, demokratske, moderne i efikasne oružane snage. Salutiram vam svima koji ste odabrali da je nosite.